

Délvidék

Bácskai Naptó
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 308.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házkor borsára	
egész évre	14.00
három évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.00
három évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.45

Az olaszok menekülnek.

Az olasz frontról jelentik: Előrenyomuló seregeink elől az olaszok eszeveszetten menekülnek. Csak keveseknek jut osztályrészül, hogy ne kerüljenek csapataink fogságába. A legutóbb jelentett 130 ezernyi foglyok száma jelentékenyen szaporodott, valamint a zsákmányolt ágyuk száma is példátlan magasságra szökött. Ugy látszik, az olaszok tüzéségük felét elvesztették. További előnyomulásunk elé nem állanak komolyabb akadályok. A Gemone-övet áttörtük.

Olasz nemzetgyűlés.

Zürich, okt. 31. A Giornale d'Italia azt követeli, hogy a helyzet komolyságára való tekintettel hívjanak össze nemzetgyűlést, amelynek az lenne a feladata, hogy egyhangúlag elhatározza a háborúnak a győzelmes befejezésig való tántoríthatatlan folytatását.

Nincs olasz munició.

Genf, okt. 31. Az olasz fegyver- és municiógyárak a szénhiány miatt már négy napja nem dolgoznak.

Haertling nem lesz kancellár

Berlin, okt. 31. Haertling kancellári jelöltségét véglegesen meghiusultnak tekintik.

Egyik buvárhajó eredményes működése.

Berlin, okt. 31. Egyik buvárhajó naszádunk az Atlanti óceánon és az angol csatornában 32 ezer tonnát süllyesztett el.

A franciák nem titkolóznak.

Krisztiania, okt. 31. Párisból jelentik: A francia sajtó nem titkolja a helyzet veszedelmét. A Secolo azt írja, hogy Olaszország megmentése csakis visszavonulással lehetséges.

A pápa újabb békeajánlata.

Köln, október 31. Londoni forrásból azt jelentik a Kölnische Zeitungnak, hogy a pápának francia püspökökkel folytatott megbeszélései annak az új békefelhívásnak előhírnökéül tekintendők, amelyet a pápa valamennyi nemzet püspökeinek támogatásával fog kibocsátani.

Angol közvélemény félelme.

Berlin, okt. 31. A Times attól fél, hogy a központi hatalmaknak az az állítása, mely szerint az olasz isonzói arevonat összeomlott, valónak bizonyul.

Az olasz tőzsde és a háboru.

Lugano október 31. Az olasz tőzsdék az isonzói vereség hírére a vezető értékekben körülbelül ötven lírányi áreséssel reagáltak.

Halottak napján.

Irta: Dr. Kazaly Imre.

A vízözön ideje óta nem volt s talán az utolsó itélet napjáig nem is lesz oly bőséges aratása a halálnak, mint a minőt a dühöngő világháboru felmutat.

Vérözönnek nevezhessük ezt a szünni nem akaró embermészárlást. Ezért a mai napon, nemcsak azon elhunyt kedveseinkre gondolunk, akik természetes halál révén lettek a temető csendes lakói, hanem önkényt eszünkbe jutnak, a háboru milliónyi áldozatai is.

Szemeink előtt lebeg a vérözön, amelynek vörös habjaiból mint sötét párázat, egy új tenger emelkedik fel: a keserűség tengere. Tengernyi keserűség fogta el a haldokló hősök lelkét.

— Meg kell halnom, ifjan, életem virágában! Mi lesz hűn szeretett családomból. Mi sors vár majd özvegyül maradó nőmre és apró gyermekeimre!

— Ki fogja ezentul gondját viselni agg szüleimnek, kiknek eddigelé én valék gyámola!

Ilyetén keserű gondolatokkal kellett a hősöknek végső pillanataikban küzdeniök. De mégis a halál percében a keserűséget hazafias eszmék édesíték meg. Aki nek alkalmá volt közéről megtekinteni a sírba helyezendő hősök orcáit, nem elkésereését, nem két-ségbeesést, hanem szelíd nyugodtságot olvasott le róluk. Sőt egyik másiknak ajka körül mosoly játszadozott.

A radium beliummá szokott átváltozni. A haldokló hősök lelkében a kimulás pillanatában, hazafias eszmék villantak meg.

Meghalok, de hazámért, a közjóért fogok meghalni! Halálom hozzájárul a sérelem orvoslásához, amelyet hazám szenvedett! — A harctéren ömlik ki vérem, — de kiömlött vérem siettetni fog a baza sorsának jobbulsát! — Sok milliókkal együtt én is meghalok, — de talán a mi halálunk léssen az utolsó embermészárlás, hogy azután bekövetkezhessék az állandó béke!

Ilyetén hazafias gondolatok üttek el az elhaló hősök lelkéből a keserűséget és édesíték meg végső perceiket.

A kat. temetők kapuját e szó ékesíti: „Feltámadunk!” — Nyílt vallomást teszünk e szóval, ama sziklaszilárd hitünkről, amellyel igaznak tartjuk mindazt, amire a ker. vallás, a halál keserűségével szemben oktat bennünket.

Kérdés: ha vajjon ugyanily szilárd alapon nyugosznak-e azon hazafias eszmék, amelyek a csata-téren haldokló hősök lelkeinek édes vigaszt nyújtanak?

Hosszadalmasnak kellene lennem, ha e kérdésre tüzetes feleletet akarnék adni. A világháboru más és más érdek sodorta be az egyes országokat és nemzeteket. Képtelenség lenne azt vitatni, hogy a harcban álló felek mind-egyike igazságos harcot folytat. Képtelenség lenne állítani, hogy minden egyes hadakozó félnek aspirációi jogosak. Ennélfogva a borzasztó harcban elvészők hősök ezrei csakis relatív értékkel bírnak. De ha tekintetbe vesszük, hogy e sok milliónyi harcosnak mindegyike képtelen a háboru igazságos avagy igazságtalan voltát elbíralni; ha tekintetbe vesszük, hogy a katona hazája által harcba küldetve, — harcolni köteles anélkül, hogy meggyőződést szerezhethetne a felől: joggal avagy jogtalanul szállott-e hazája, nemzete harcba, — tekintetbe véve az említett két szempontot: az összes harcoló felek katonáinak vitézségét és hazafias érzelmeit tiszteletben kell tartanunk s a harctéren elvérző összes katonákat kivétel nélkül — a nemes hazafiai érzelem martyrjaiként kell magasztalnunk.

Ennélfogva — halottak napján, — nemcsak a mi hadseregünk elhunytjaira, hanem az ellenség elvérzett katonáira is kegyelettel gondolhatunk. Sőt, helyesen eslekszünk, ha mai napon a borzasztó háboru összes áldozataiért imádkozunk.

A mi hős katonáinknak kiömlött vére egybefolyt az ellenség vitézeinek vérével. A háboru vérözöne, vértengere nem csak testvéreinknek, jóbarátainknak, hanem idegeneknek és ellenségeinknek kiontott véreből is alakult. A nagy vértenger megrendíti az egész világot. A vértengerből, bár nem külső látszatra, — de bensőleg, léleekben az összes harcoló felek megborzádtak. Mindannyian áhitoznak a béke után! — Képtelenség elhinni, hogy szivből ered az entente hatalmak vad lármája: csak folytassuk tovább a végső győzelmig a háborut! — Csak taktika ez, amellyel előnyösebb békét remélnék kicsikarni!

Minden jó, nemes lélek szivből óhajtja: vajha ez lenne az utolsó embermészárlás! Vajha soha többé ne ismétlődne ily borzalmas világháboru!

A jó lelkek visszhangja és a romlatlan emberek közóhaja hangzik felénk Rómából. A nagy pápa kijelöli már az utakat és módokat amelyeken haladva a lángba borult Európa tüzet eloltani s a háboru nyomorában sinlődő népeket

az állandó béke ösvényére vezérelni lehetséges volna.

Midőn mai nap kedveseink sirjainál imádkozunk, gondoljunk azon ezernyi ezer sirra is, amelyek alatt a világháboru elhunyt hősei alusszák álmukat. Kérjük Istent, hogy a bőséggel kiömlött honfiai vér szolgáljon váltságául a romlott kornak! — Kérjük Istent, lágyítsa meg a népek vezéreinek szívét, hassa meg lelküket, hogy megszívleljék a béke égi fejedelme földi helytartójának szavát!

— Ha a világ hatalmasai a pápa szavát követnék: a világháboru alatt keletkezett nagy temető — temetőjévé, sírásójává válhatnék a háborunak,

A hősök véréből pirosuló nagy temetőnek kapujára felirhatnók a „Feltámadunk” szót. — A világ hatalmasainak csak akarniuk kell — s a millióknak kiontott véréből egy jobb, egy szebb jövő hajnala, — az állandó béke áldásos korszaka emelkedhet ki.

Lehetetlen állapotok a városi fűszerüzletben.

Az obtynárok nem törődnek velünk. — Gyufakiosztás korhatárhoz kötve

Tudvalevően tegnap délután a városi fűszerüzletben gyufakiosztás volt. A városi üzlet egy csomag gyufát 40 fillérért árúsít. Azok, akik 40 fillért megakarnak takarítani, elmennék a városi üzlet elé, beállanak a libasorba, agyontapostatják magukat, míg nagy keservesen bejutnak az üzletbe. Itt aztán megkezdődik a vásárló közönség mustrálása.

Nem tudjuk, rendszeresítve van-e a közönség kiválogatása a városi üzletben, de tegnap tapasztaltuk, hogy mindenki megbotránkozására az egyik üzleti segéd egy fiatal 15 éves gyereket semmi szín alatt nem akart beengedni, hogy gyufát vásároljon. Nagy el-

lenkezés árán sikerült csak a gyerekek bejutnia az üzletbe, ahonnan egyébként, — mint ő nekünk mondja — az egész háboru alatt egy porszemnyi árut sem vásárolt.

Kérdezzük ezután, hogy hajlandó-e a város — a lapok hasábjain is elhangzott szá-talan panasz orvoslására valamit tenni? Tapasztalhattuk a múltban, hogy erre nem valami nagy hajlandósága van a városnak. Kérdezzük tehát, mit gondolnak a városi atyák, hogy nem teszik szóvá az ilyen ügyeket? Az ő figyelmük nem terjed ki a közönség jogos érdekeinek megvédésére, vagy talán kedvtelésből vállalták a törvényhatósági bizottsági tagságot?

Szélhámos fényképnagyító.

Marodics Szávó polgári biztosa tudomására jutott, hogy egy szélhámos egyén járja be a Ludaspusztai tanyákat és a tanyai lakosoktól fényképnagyítási rendeléseket fogad el, előlegeket vesz fel és többé nem jelentkezik.

A megejtett nyomozás során kiderült, hogy Vámosi Józsefnek hívják a szélhámos egyént. Vámosi József 27 éves izraelita, volt máv. hivatalnok, vámos-csepeli születésű a Nemzeti kávéházban ültette fel tanyáját. Innen esinált kirándulásokat a tanyaiak becsapására. Az éjjel 1 és 2 óra között

azonban Marodics véget vetett üzelmének, mert Vámosit bekísérte a rendőrségre, ahol őrizetbe vették.

Vámosi vallomása szerint — privát passzióból folytatta a szélhámosságot. Az előlegként felvett összegeket elkártyázta. Letartóztatásakor összvagyonát: 50 fillért a rendőrség bünyjeként lefoglalta. A szállodában levő szobájában talált 300 fényképet is lefoglalták. Ezeket a fényképeket Vámosi Ludaspusztai kirándulásai alkalmából gyűjtötte össze.

A gazdátlan 20.000 korona.

— 3 hónapi fogház a dözsölés után. —

(Saját tudósításunk.) Vesztére jött Szabadkára Farkas Lukrécia 19 éves szobalány Déváról. A Park-szállodában volt alkalmazásban és itt ez év május 23-án Horvátics Mirkótól 600 koronát elloptott.

Horvátics Mirkó 43 éves katoná, altiszt Nisben, Szerbiában. Mikor hazajött, egyik barátja megbízta, hogy adja át megtakarított pénzét, 3500 koronát a feleségének. Ezzet a pénzzel együtt 20 ezer korona volt nála és azzal elkezdett mulatni a Park-szállóban Kozaries Miklós postaszolga társaságában. A postás meghívta a mulatozásra a szép Lukrécia is és mulattak együtt reggelig. Dözsölés közben Horvátics szétszórta pénzét az asztalon és állítólag azt mondta a szobalánynak, hogy vegyen belőle, amennyit akar. Az el is vett 600 koronát és ruházati cikkeinek kiegészítésére be is vásárolt belőle. Elköltött 500 koronát és másnap a nyomozó detektívek csak 100 koronát találtak nála.

Lopással vádolva ma állot a szabadkai kir. törvényszék bírái

előtt Farkas Lukrécia, aki már május 30-tól szept. 21-ig előzetes letartóztatásban is volt.

Érdekes, hogy Horváticstól lefoglalt 20 ezer koronáról ma sem tudják, kié. A rendőrség megkeresést intézett a katonai állomásparancsnoksághoz, hogy derítsék ki, nem hivatalos pénz-e az, de onnan válasz még eddig nem érkezett.

Farkas Lukrécia, ki beismerte bűnét, a törvényszék 3 hónapi fogházra ítélte. de beszámította a vizsgálati fogságot is és így a büntetés ki van töltve. Az ítélet jogerős.

— A halott hősök virágja. Köszöltük a helybeli katonaság felhívását, mely kéri a közönséget, hogy a katonasírokra a virágadományokat Emmánuel Győzőnének adják át. Minthogy Emmánuelné Szabadkáról elutazott, az állomásparancsnokság kéri, hogy az adományokat Petőfi-utca 57. sz. alá vigyék, vagy egyenesen a Zentai-utí temetőbe.

Nikita kecskái Szabadkán.

— Orvosság a tüdőbetegeknek. —

(Saját tudósításunk.) Igen, Nikita kecskái Szabadkára jö-hettek volna és kellett volna is jönniök, mert itt igen nagy szükség volna rájuk, talán nagyobb, mint az ország bármely más vidékén.

Niemayer dr. híres bécsi belgyógyász s Angyán és Purjesz, nem kevésbbé híres budapesti orvostanárók nem egy ízben hangoztatták már, még pedig nyomatékosan, hogy Magyarországon igen sokat lehetne tenni a tüdővész pusztításának a megállítására azzal, ha a betegeknek kecsketejet adnának. A kecsketej az egyetlen igazán hathatós orvosság a tüdőbajosoknak. Egyetlen biztosan célravezető orvosszer a frissen fejt meleg kecsketej. Ezért a kecsketejnyesztést nagy mérvben kellene nálunk meghonosítani s általánossá tenni. Egy páran ezt már próbálják is, többen hozattak a szabadkai tisztviselők közül Sváicból kecskét és ezek be is váltak. Palicson a nyáron és most is sok helyen lehetett az utak mellé kikötve kecskét látni, amely egy-egy családot ellát olesó tejjel. A kecske ugyanis igen kevésbé beéri. Nyáron minden, ami zöld, jó neki, télen pedig száraz falommal és kukoricaszárral kell etetni.

Értesülésünk szerint Nikitának, a fekete hegyek országa volt dícső uralkodójának volt a Balkánon a legnagyobb kecsketanyája. Ezekből a kecskékből, minthogy Nikita menekülése alkalmával csapatainknak hátrahagyta őket, 1600-at Magyarországra küldtek azoknak a városoknak, amelyek kértek belőlük. Így kapott Kolozsvár 800-at, Pozsony 400 és Kassa is 400 darabot. Kolozsvárott a kitünő erdélyi fajta kecskével való keveredés folytán új fajta is támadt, amely szintén 4 liter tejet ad naponta. Palicson látható is már ilyen kecske, amelyet nem győz dícsérettel elhalmozni a gazdája.

A közönség az ilyen híreket nem tudhatja meg elég korán, de a hatóság esetleg még idejében gondoskodhatott volna arról, hogy Szabadkára is jött volna pár száz Nikita kecskéiből. Van itt is anynyi tüdőbajos, hogy érdekükben hatóságilag gondoskodni érdemes. Most már ha ezekből nem kapunk is, talán lehetne azon gondolkodni, hogy másfajta kecskét, ahonnan lehet kapni, hoztának ide, esetleg a palicsi földmivesiskolába. Sokan áldanak érte a város vezetőségét.

A kender hivatalosan megállapított árai.

A hivatalos lap legutóbbi száma közli: A Kenderközpont az 1917. évi kendertermelésből általa átvett kenderanyagokért 100 kg.-ként a következő árakat köteles fizetni.

I. Kézi tilolási kenderanyagok:

1. áztatott, kézi eszközön tilolt kenderért, mely 12 százalék hulladéknál többet nem tartalmazhat 450 koronát,
2. áztatott, kézi eszközön tilolt kenderért gerebenezve, mely 5 százalék hulladéknál többet nem tartalmaz 675 kor.,
3. szakálkenderért áztatott, kézzel tilolt kenderből 575 koronát,
4. bácskai gerebenezést (spitzkő) 300 koronát,
5. törési kőcért (brechkő) 155 koronát,
6. törési kőcért tisztítva 225 koronát,
7. áztatott, kézi eszközön tilolt hosszuszálú tisztított kenderkőcért, amely 15 százalék hulladéknál többet nem tartalmazhat 395 koronát.

II. Gépi tilolási kenderanyagok:

8. áztatott, hibátlan minőségű szabványszerűen géppel tilolt kenderért, mely 5 százalék hulladéknál többet nem tartalmazhat 520 koronát,
9. áztatott, hibátlan minőségű szabványszerűen géppel tilolt kenderért gerebenezve, mely 2 százalék hulladéknál többet nem tartalmazhat 700 koronát,
10. szakálkenderért áztatott, géppel tilolt kenderből (instrángbörtli) 600 koronát,
11. áztatott, hibátlan minőségű szabványszerű tilolási kőcért, mely 30 százalék hulladéknál többet nem tartalmazhat 405 koronát,
12. áztatott, előgyaratolt tilolási kőcért 460 koronát,
13. áztatott, gyaratolt szalagos kőcért 500 kostonát,

14. áztatott tépéskőcért 440 koronát.

III. Áztatlan kenderanyagok:

15. áztatlan, tilolt kenderért 390 koronát,
 16. áztatlan, gyaratolt szalagos kőcőrt 390 koronát,
 17. áztatlan, hibátlan minőségű szabványszerű tilolási kőcért 275 koronát,
 18. áztatlan tépéskőcért 340 koronát.
- Hibás minőségű vagy a megállapítottnál több hulladékot tartalmazó áruért megfelelően alacsonyabb árt, a táblázatban fel nem sorolt minőségekért pedig aránylagosan megállapítandó árt kell fizetni.
- Ezek az árak légszáraz és beraktározható állapotban levő árura vonatkoznak és azokban a legközelebbi rakodóállomásig való szállítás és csomagolt áruknál a csomagolás költsége is beaufoglaltatik.

A kenderanyag összekötéséhez csak kenderből vagy kenderkőcőből készült kötelek használhatók. A szállított árut nedvesíteni szigorúan tilos.

A Kenderközpont köteles az 1917. évi termésű kenderkőcőből kikészített és már a jelen rendelet életbe lépése előtt az eddigi érvényben volt rendelkezések alapján neki felajánlott kenderanyagokért — akár megtörtént átadásuk, akár nem — a jelen rendelettel megállapított árak és a 4.455/1916 M. E. számu rendelet 5. §-ában megállapított árak közötti különbözetet a felajánlóknak 15 nap alatt megtéríteni.

— Névmagyarosítás. A belügyminiszter Masirevits Agoston zombori születésű budapesti lakosnak megengedte, hogy a családi nevét „Mezei” névre változtassa át.

NAPI HIREK.

— Uj szentszéki ülnökök. *Tantos* Gyula bajszentistváni plébános és *Gonczlik* Kálmán érseki titkárt szentszéki ülnökké nevezték ki.

— Tompa-ünnepély a Liceumban. Száz esztendeje, hogy a gondviselés a nemzetnek Tompa Mihályt adta. Az évforduló küszöbén a nemzet hálásan fordul nagy költője felé s ünnepel hódol a „hamvai esaloyány” áldott szellemének. Az országos ünneplések közt a Szabadka „Szabad liceum” is megjelenik a maga csendes hódolatával. — Október 4-én vasárnap d. u. fél 6 óraker kezdődő idénynyitó előadását szenteli Tompa Mihály nagy emlékének. Az ünnepélyes megnyitó műsora a következő lesz: Program: 1. Peterdi Andor: „A madár fájl” című versét szavalja *Toncs* Margit. 2. Emlékezés Tompa Mihályra, *Loósz* István. 3. Tompa Mihály: a) Őszi tájnak... b) Itthon vagyok és c) Pusztán című versét szavalja *Pfalz* Margit. 4. Tompa Mihály: a) Ne menj még és b) Tó közepén című versét *Lányi* Ernő zenéjével éneklí *Czütler* Vilma. — A vezetőség felkéri a t. közönséget, hogy az elhelyezkedés megkönnyítése végett jegyeit a programmban közzétett helyeken lehetőleg az előadás előtt váltsa meg.

— Uj katonapap *Talesik* József káplán katonai szolgálatra bevonult.

— Rendes tanári kinevezés. A kultuszminiszter *Horváth* József zombori állami főgimnáziumi helyettes tanárt rendes tanárrá nevezte ki.

— Katonai kitüntetések. Az ellenséggel szemben kitűnő szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján: *Fischer* Leó 86-ik gyalogezredbeli hadnagy; az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása és kitűnő szolgálatai elismerésül az ujlágos legfelsőbb dícsérő elismerést másodsor — a kardok egyidejű adományozása mellett — adták tudtul *Náray* Antal 6-ik honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak és az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül *Ádám* András 6-ik honvéd gyalogezredbeli századosnak; a 3-ik osztályú vaskorona-rendet — a hadidiszitménnyel és a kardok egyidejű adományozása mellett — az ellenség előtt tanusított vitéz és eredményteljes magatartása elismerésül kapta *Kovács* Miklós 6-ik honvéd gyalogezredbeli hadnagy.

— Áthelyezés. *Taskovics* Jánost Nagybaracsára kiküldték káplánná.

— Eljegyzés. *Bencze* Ferenc máv. tisztviselő eljegyezte *Faddy* Margitka urileányt Jánoshalmáról.

— A ciroktermelés korlátozása. A tulságosan sok ciroktermelés korlátozása előjából a kormány rendeletet adott ki, melyben megparancsolja, hogy az 1918. évben ciroktermelésre senki sem használhat fel nagyobb területet, mint amennyi az ugyanabban a gazdaságban kalászoskal bevetett terület 5 (öt) százalékának megfelelő. A rendelet ellen vétőket hat hónapig terjedő elzárással és 2000

koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják. A készletet elkobozzák.

— Felemlék a rokkantak járulékát. A *Délvidék* értesülése szerint a katonai nyugdíjtörvény bejelentett revíziója kapcsán rendezik a rokkantak ellátásának ügyét is. A rokkantjárulékokat olyan régen állapították meg, hogy azok a mai életviszonyokra már nem alkalmazhatók. A járulékokat tehát megfelelő mértékben felemlék. Ebben az ügyben most folynak a tárgyalások, egyrészt a pénzügyminisztérium és a hadügyminisztérium, másrészt pedig az Országos Hadigondozó Hivatal között. A kérdést a legrövidebb időn belül megoldják.

— Hogyan lesznek a milliomosok? *Fischer* Jakab budapesti pékmesternél 40 zsák liszt bevásárlására jogosító lisztjegyet találtak a detektívek. *Fischer* a jegyeket *Leicht* Jenőtől, *Bernstein* Gábortól és *Katz* Izidortól vásárolta össze. Egy zsák lisztre való jegyért 140 koronát fizetett. A lisztet megvette a budapesti liszt hivataltól olesó áron, abból zsemlyét süített és annak darabját 32 fillérért adta. Kiszámították a detektívek, hogy egy zsák liszt 9000 (kilenc-ezer) korona tiszta jövedelmet jelent a péknek. Körülbelül 200 koronán tehát nyer a pék 9000 koronát; 40 zsák liszten a nyereség 360 ezer korona. Így lesznek az új milliomosok.

— A gázgyárat ma délelőtt vette át a város. A gázgyárat ma délelőtt 9 óraker átvette a város. Az átvételén megjelent a városi tanács kiküldetésében *Kiss* József dr. városi tiszti főügyész, *Frankl* István városi főmérnök, *Strassburger* Izidor városi mérnök, *Kántor* Rezső városi főszámvevő h. A törvényhatósági bizottság részéről megjelentek: *Abrasics* Mihály és *Kladek* Lukács bizottsági tagok. Mint szakértő résztvett az átvételén *Pongrácz* Albert, a szegedi gázgyár igazgatója, *Adorján* Emil, az ujvidéki gázgyár igazgatója. Az Augsburgi Gázműveket, mint a gázgyár régi tulajdonosát *Bügemer* főigazgató képviselte.

— Vasuti arképes igazolványok. A nem állami elemi iskolai tanítók, tanítónők és óvónők részére kiállítandó új, vagy az 1918. évre megújítandó vasuti arképes igazolványok mikénti kérvényezésére vonatkozólag az alábbiak tartandók be szigoruan: 1. A nem állami tanítók csak saját személyükre igényelhetnek igazolványt. 2. Egy jellegű tanintézeteknél működő tanerők egy kimutatásba ve-

endők, külön kérelmek és későn érkező kimutatások nem vétetnek figyelembe. 3. A kimutatás címe: Kimutatás a (rkath. ref., izr., közs. stb.) elemi iskola (óvoda) azon tanerőiről, akik féláru jegy váltására jogosító arképes igazolvány kiállítását vagy érvényesítését kérik. 4. Az érvényesítendő és a betelett igazolványok helyett az új igazolványok kezelési illetéke 2 (kettő) korona, az elveszett, illetve megrongáltak díja 3 korona, mely m. kir. postabélyegekből rovandó le. A bélyegek a kimutatás hátsó oldalára teljesen ráragasztandók. 5. A kimutatás az illető tanintézet igazgatója vagy az iskolaszéki elnök által aláírandó és pecséttel ellátandó. 6. A kimutatások fentiek szerint kiállítva záradékolás végett f. évi november 20-ig a kir. tanfelügyelőhöz terjesztendők be. 7. A betelett igazolványok nem csatolandók.

— Gépszijból készült cipők. *Maródi*cs Szávó polgári biztosnak és *Milánkovics* polgári rendőrnök tudomására jutott, hogy *Rudics* Márton cipész VIII-ik kör, Majsai-uti lakos ezelőtt két hónappal lopott gépsziját vásárolt és abból cipőket készített. A megejtett nyomozás során kiderült, hogy *Rudics* — az ő állítása szerint — egy ismeretlen katonától vásárolta a gépsziját és abból 10 pár cipőt készített. Két párat a vasárnapi vásáron belőle el is adott. *Rudics* — állítólag nem tudta, hogy a gépszij lopott volt. A rendőrség mintegy 4 métermáza gépsziját talált nővére, *Malagurszki* Bárdusáné lakásán a kéményben elrejtve. A rendőrségnek arra a kérdésére, hogy miért rejtette el a gépszijakat a kéménybe, *Rudics* azt felelte, hogy néhány nappal ezelőtt tudta meg — az újságokból — hogy gépszijból tilos cipőt készíteni és azért dugta el azt. Ellene az eljárás orgazdaság és kihágás miatt megindították.

SPORT.

A szabadkai MTE. és az ELK. nek mérkőzése.

Holnap — csütörtökön délután 3 órai kezdettel mérkőzik a szabadkai MTE. futballegyesület a szabadkai Esperantisták Labdarugó Körének futballesapatával. Ugy MTE., mint az esperantisták teljes csapattal állanak ki. Az előzetes kombinációk rendkívül élénk eshetőségekre számítanak. Az esperantisták erői mind régi kipróbált futballerők. Mint már tegnap megtűnk, az esperantisták kapujában *Mázich*, Délmagyarországnak ezidőszerinti legjobb kapusa áll. A háttvédek is elsőrangú védelmi erők. *Pelkovics*, *Eke* lesznek azok, akik MTE. csatársorát feltartóztatják. Egyébként nagy eshetőség van arra, hogy ez a mérkőzés a legszebb, izgalommal teli mezőnyjáték lesz. B. T.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: Pálcs 34.

KORZÓ MOZI MŰSORA:

Szerda—csütörtök: *Móve*. A legendás német hajó rettenthetetlen utja. És *Itél az asszony*, dráma. *Mária Carmi* fellépt.

Péntek—vasárnap: *Psilander élettragédiája*: *Az élet komédiája*, dráma. A betétdalt egy bécsi operaező fogja énekelni.

Hétfő—csütörtök: *A tanítónő*. Bródy Sándor híres szindarabja. Főszerepben Berky Lili.

Péntek—vasárnap: *Lábas Juci* fellépte: *A föld rabjai*. Emőd Tamás poetikus darabja.

Közzgazdaság.

Alaptőkeemelés Apatinban. Az Aman József apatini és kulai sörgyár rt. (Apatin), mely a pécsi Mezőgazdasági sörgyár és malátagyár rt. érdekkörébe tartozik, jekt. 18-án tartott közgyűlésén az alaptőkét 500.000 koronáról 750.000 koronára emelte fel, 500 drb K n. é. részvény kibocsátása útján.

Bácskai vásár Hunyadmegyében. A Zentai gőzfűrészt Rt. kitermelés céljából megvette a Kohn János és fia cég perloszi (hunyadmegyei) 762 holdas erdejét. Az üzem céljaira 8 kilométeres erdei vasutat épít.

Megszüntetett esőd. Paripás. Böhm Róza kereskedő ellen 1914-ben megnyitott esődöt vagyonhiány következtében a zombori törvényszék megszüntette.

Uj cég Katymár. Schadt János gőzmozgatótulajdonos.

Cégváltozás. Zenta. Hirschfeld Simon és Ferenc. A borgosi fióktelep törölve.

A bajai városi szolgák ruhája. Baja. Ruhaneműek. Baja városa a város szolgaszemélyzetének ruhaszükségletét árlejtés útján biztosítja. Az ajánlatok Baja város polgármesteri hivatalában nov. 5-én d. e. 9 óráig adandók be.

Korzó-Mozi

műsora

Pénteken szombaton és vasárnap:

Psilander

utolsó ragyogó alakítása, tragédiája

És

élet komédiája

Egy bohóc története.

A darabban előforduló betéttet Lukács Ottmár kiváló bécsi operaező fogja énekelni zongorakiséret mellett.

Az előadások vasárnap 4. és 8 óraker, hétköznap 5. és 8 óraker kezdődnek.

27. November 1.

Fekete gyémántok II.

Jókai Mór regénye filmen 4 felv.

Bemutatóra kerül hétfőn, kedden szerdán és csütörtökön.

Kezdeté d. u. 5 és este 8 óraker.

ELITE
MOZGO

Szerdán csütörtökön:

Átok rabja

b ünlgyi dráma 3 felvonásban. És a gyönyönyű kíséző műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

KORZÓ MOZI

műsora.

Hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön:

A világ leglegendásabb filmje!

Möwe

a legendás hajó rettenhetetlen útja az Óceánra. Eredeti felvétel.

Előadások kezdete d.u. 6 és 8-kor.

Vásároljon osztály sorsjegyet

a **Kunetz-Bankban**
Szabadka, Eötvös-utca.

Hivatalos árak:

Sorsjegy: $\frac{1}{8}$ | $\frac{1}{4}$ | $\frac{1}{2}$ | $\frac{1}{1}$
Korona: 1'50 | 3'— | 6'— | 12'—

Zálogjegyet,

tört aranyat a legmagasabb árrban veszek és ékszerek nálam olcsón kaphatók Pátkaia Lombard bank becsüse.

A szentfűlöpi tejszövetkezetben egy három ló erejű

gőzmotor

szijakkal együtt november hó 4-én délután 2 órakor

elárvereztetik.

SZÖRMÉKET

legszebben átalakít

KERTÉSZ MIKLÓS

divatszűcs
Vörösmarty-utca 52. szám.

Ad. 22660/917. tan. sz.

Földhaszonbérbeadási hirdetmény

Szabadka sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező bajmoki uradalmi II. nyomású földnek h. z. kezelésben való megmunkálásra, illetve konyhakertészet létesítésére visszatartott 280 holdnyi részéből 150 kat. holdat a f. 1917. évi november hó 10-én (szombaton) délelőtt 8 órakor a helyszínen az 1917/18. gazdasági évre 5 holdas parcellákban tavaszi vetés alá haszonbérbe ad.

A haszonbérösszeg felerésze az árverés alkalmával az eljáró bizottságnak a helyszínen, másik felerésze pedig az 1918. évi március hó 1-ig a város házipénztárába befizetendő. Azonfelül a bérbevett terület minden holdja után 80 fillér örzési díj is fizetendő.

Az árverés egyéb feltételei a hivatalos órák alatt a város gazdasági ügyosztályában, avagy az árverés alkalmával a helyszínen meg tudhatók.

Szabadkán, 1917. évi október 29-én.

A városi tanács.

A cs. és kir. 23. gyalogezred HADIALBUMA.

Szerkesztette:
Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 haretéri kép és rajz, 100 érdekes cikk és vers.

A világháború első két évében kitüntetett és elesett 23. as hősök irásiban és képben megörökítve.

300 autogram nralkodóktól, hadvezérektől és ezredbeliektől. ::

A számos díszes kiállítású csoportképen több mint 3000 ezredbeli arc képe található.

Ara 20 kor. Megrendelhető:
Kun József Jenő főhadnagynál,
Tábori posta 632.

Eladó

a Bleszák-telepen a Szegedi-ut közvetlen közelében egy 239 négyszögű területű sarok-

háztelék.

Bővebb értesítés Fekete Dénes üzletében Pleszkovics Bélánál.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

Egy jó házból való fiút nyomdász-tanoncnak fizetéssel felvesz a SZENT ANTAL nyomda

Nov. 2-án 3-án és 4-én:

Az idény legkimagaslóbb szenzációja:

Az Isten ostora

a nemi élet egy szociális problémája négy felvonásban előjátékkal az

Elite Moziban.

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk, vagy ez évben szükségesre becsreljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges

iskolakönyveit

leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel

Lipsitz és Lampel
könyvkereskedés és antikvárium Rudics-utca, a zsidó templom mellett. Telefon 604

Eladok:

egy hizott tarka bikát, egy fias tehenet, tiz tarka borjút, egy angol kant és két félvér angol hasas kocát. Szobonya Bertalan Horgosi-Királyhalom.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Pőzpont: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkvenica. Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megújapodás szerint fizettetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

— Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. —

Folyósít: Jelzálogkölcsonöket, földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4½ és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupilláris biztenságu, adómentes, mindenféle óvadék cöljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó komissionális megbizásokat.

VÉGZI LEGELÖNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá börzei és komissionális megbizásokat.

Árusztály. Árusit előnyös áron: legjobb belöldi gyártmányú arató, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgőpgarnitúrákat kukorica-kapáló és sornivelő ekéket, boronákat, szecskavágó, daráló, valamint egyéb gazdasági gépeket.